

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий гуманітарний Інститут
Кафедра публічного та приватного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор інституту

О.О. Іляшко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

"ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО"

освітній рівень   бакалавр

галузь знань   081 Право

спеціальність
(спеціалізація)   081 Право

освітня програма   Право

тип дисципліни   обов'язкова

Київ – 2021 рік

Розробник: *Губарев С. В.*, доцент кафедри публічного та приватного права,
кандидит юридичних наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного та приватного
права

Протокол від
Протокол №1 від 31 серпня 2021 року

Завідувач кафедри публічного
та приватного права

В.Ю. Швачка

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Розподіл годин за навчальним планом		
Кількість кредитів:	4	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	120		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	3	Лекції:	24	6
Семестр:	5	Практичні заняття:		
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:		
аудиторне:	2	Семінарські заняття:	38	10
самостійна робота:		Самостійна робота:	58	104
Форма підсумкового контролю:	Екзамен	Консультації:	2	2
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:		

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри публічного та приватного права, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою kaf_ppr@tnu.edu.ua.

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит:
Навчальна дисципліна “Цивільне право” одна з основних галузей права, тому знаходить своє співвідношення з іншими галузями права, безпосередньо в чому й проявляється міжгалузевий зв’язок з конституційним, адміністративним, трудовим, фінансовим, господарським, земельним правом та рядом інших.	Навчальна дисципліна “Цивільне право” в системі вищої освіти, в основі вивчення якої були покладені основні положення цивільно-правової науки, вироблені нею і перевірені багаторічною практикою застосування правові інститути і категорії, науковий аналіз їх законодавчого оформлення як в чинному, так і в попередньому правопорядку, а по можливості і в інших правових системах.

Мета вивчення дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни "Цивільне право" є засвоєння здобувачами вищої освіти форм, способів, засобів, прийомів, методів наукового та практично-орієнтованого мислення, пов'язаного із професійно- юридичним опануванням теоретичного та нормативно-правового матеріалу в сфері цивільного права; засвоїти зміст цивільно-правових інститутів, об'єктивні закономірності їх розвитку, суть цивільно-правових категорій, навчитися розуміти зміст норм цивільного права, тлумачити правові норми та застосовувати до конкретних життєвих ситуацій, набути досвіду науково- дослідної роботи в галузі цивільного права.

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Загальні компетентності (ЗК)				
ЗК 1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.	ПРН 3,10,	ПРН 4,5,8,18,20,21	ПРН 19	ПРН 1,7
ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	ПРН 1 3,10	ПРН 4,5,8,18,20,21	ПРН 7	ПРН 5

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.	ПРН 1,10	ПРН 4,5,8,18,20	ПРН 19	ПРН 21
ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)	ПРН 3,10	ПРН 4,5,8,20,21	ПРН 18	ПРН 19
ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ПРН 1,3,10	ПРН 4,8,18,20,21	ПРН 5	ПРН7
ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.	ПРН 3	ПРН 4,5,8,18,20	ПРН 21	ПРН 1
ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки	ПРН 21	ПРН 4,5,8,18,20	ПРН 10	ПРН 3
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.	ПРН 1, 7	ПРН 5,18,20,21	ПРН 3	ПРН 4, 8
СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.	ПРН 5	ПРН 4,18,20	ПРН 8	ПРН 21
СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.	ПРН 4	ПРН 5,18,20,21	ПРН 19	ПРН 8
СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.	ПРН 1	ПРН 4,5,8,10,18,20	ПРН 19	ПРН 21
СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.	ПРН 3	ПРН 4,5,8,20,21	ПРН 7	ПРН 18
СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.	ПРН 1	ПРН 5,8,18,20	ПРН 3	ПРН 4, 21
СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та	ПРН 18	ПРН 4,5,20,21	ПРН 1,3	ПРН 8

обґрунтувати правові позиції.				
СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.	ПРН 20	ПРН 4,5,21	ПРН 1	ПРН8, 18
СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.	ПРН 4, 19	ПРН 4,5,8,18,20	ПРН 3,7	ПРН 21
СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення	ПРН 10	ПРН 4,5,8,21	ПРН 1, 7	ПРН 18,20

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Розрахунки

1. Загальна характеристика розрахункових правовідносин. Форми розрахунків. Основні види безготівкових розрахунків та їх цивільно-правове регулювання.
2. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень. Виконання платіжного доручення.
3. Розрахунки за акредитивом. Поняття та види акредитиву. Закриття акредитиву.
4. Розрахунки за інкасо. Виконання інкасового доручення.
5. Розрахунки із застосуванням чеків. Оплата чека. Інкасування чека.
6. Розрахунки із застосуванням векселів. Поняття та основні реквізити векселя. Види векселів. Правове регулювання вексельного обігу.
7. Розрахунки готівкою.

Тема 2. Договори в сфері розпорядження майновими правами інтелектуальної власності

1. Поняття та види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
2. Поняття та види ліцензій на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Субліцензія.
3. Поняття та істотні умови ліцензійного договору. Співвідношення ліцензії та ліцензійного договору.
4. Договір про створення за замовленням та використання об'єкта права інтелектуальної власності: поняття та ознаки, критерії відмежування від суміжних договірних конструкцій (підряду, договору на виконання науково-дослідних та дослідно- конструкторських та технологічних робіт).
5. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності: поняття та особливості співвідношення з іншими договорами у сфері інтелектуальної власності.
6. Правова характеристика договору комерційної концесії. Особливості предмету та правового становища сторін комерційної концесії.
7. Права та обов'язки правоволодільця та користувача.
8. Зміна та припинення договору комерційної концесії.

Тема 3. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу

1. Поняття публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу.

2. Юридична природа публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу.
3. Умови сповіщення публічної обіцянки винагороди.
4. Припинення зобов'язання у зв'язку з публічною обіцянкою винагороди.

Тема 4. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу

1. Правове регулювання інституту публічної обіцянки винагороди за результатами конкурсу
2. Відповідальність за невиконання завдання особи, яка публічно обіцяла винагороду

Тема 5. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення

1. Проблеми урегулювання питань, що складаються у зв'язку з вчиненням дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
2. Генезис правового регулювання недоговірних зобов'язань, що виникають з односторонніх правомірних дій
3. Зобов'язання, що виникають з ведення чужих справ без доручення
4. Відшкодування витрат, понесених особою у зв'язку із вчиненням нею дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.

Тема 6. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної особи або юридичної особи

1. Відшкодування шкода по зобов'язанням, що виникають при рятуванні життя та здоров'я фізичної особи або майна юридичної особи.
2. Держава або власник (володілець) майна як боржники по зобов'язання, що виникають при рятуванні життя та здоров'я фізичної особи або майна юридичної особи.
3. Особливості суб'єктного складу зобов'язань, що виникають при рятуванні життя та здоров'я фізичної особи або майна юридичної особи.
4. Підстави виникнення і зміст зобов'язань, що виникають при рятуванні життя та здоров'я фізичної особи або майна юридичної особи.

Тема 7. Спільна діяльність

1. Поняття договору про спільну діяльність та договору простого товариства у порівняльному аспекті. Проблеми правової природи договорів про спільну діяльність та договору простого товариства.
2. Елементи договору простого товариства: а) предмет договору простого товариства; б) коло осіб договору простого товариства; в) форма та порядок укладення договору простого товариства; г) строки у договорі простого товариства.
3. Зміст договору простого товариства: а) обов'язки учасника простого товариства щодо внесення вкладу; б) обов'язки учасника простого товариства щодо ведення спільної діяльності; в) права учасника на участь в управлінні і веденні справ простого товариства; г) права учасника на інформацію щодо справ простого товариства; д) правовий режим майна, розподіл прибутків простого товариства та збитків простого товариства, витрати учасників простого товариства.
4. Відповідальність учасників простого товариства за спільними зобов'язаннями. Виділ частки учасника на вимогу його кредитора.
5. Припинення договору простого товариства.
6. Відмова учасника простого товариства від подальшої участі у договорі та розірвання договору.
7. Установчі договори: а) поняття та юридична природа; б) зміст установчого договору.
8. Інвестиційні договори.
9. Договори про виробничу кооперацію.

Тема 8. Загальні положення про відшкодування шкоди

1. Відшкодування моральної шкоди.
2. Відшкодування майнової шкоди в цивільному законодавстві.

Тема 9. Відшкодування шкоди завданої джерелом підвищеної небезпеки

1. Поняття та ознаки джерела підвищеної небезпеки.
2. Види джерел підвищеної небезпеки.
3. Поняття володільця ДПН.

4. Умови настання відповідальності.
5. Звільнення від відповідальності володільця ДПН.

Тема 10. Відшкодування шкоди завданої малолітньою і неповнолітньою особою

1. Особливості правосуб'єктності малолітніх і неповнолітніх, як методологічна основа визначення відшкодування завданої ними шкоди.
2. Загальна характеристика зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди малолітніми і неповнолітніми.
3. Підстави (умови) виникнення зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди малолітніми і неповнолітніми.

Тема 11. Відшкодування шкоди, завданої недієздатною особою, особою дієздатність якої обмежена та особою, яка не усвідомлювала своїх дій

1. Відшкодування шкоди, завданої недієздатною особою, особою дієздатність якої обмежена.
2. Відшкодування шкоди, завданої недієздатною особою, особою яка не усвідомлювала своїх дій.

Тема 12. Цивільно-правове регулювання відносин, пов'язаних з творчою діяльністю

1. Спільне в цивільно-правовому регулюванні відносин, пов'язаних з творчою діяльністю.
2. Відмінності у цивільно-правовому регулюванні відносин, пов'язаних з творчою діяльністю.
3. Проблеми охорони та регулювання діяльності, пов'язаної з творчою діяльністю.

Тема 13. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я

1. Загальні положення про відшкодування шкоди.
2. Особливості відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я.

Тема 14. Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого

1. Загальні положення відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого.
2. Збільшення розміру відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого.

Тема 15. Зміна розміру відшкодування шкоди

1. Загальні положення зміни розміру відшкодування шкоди.
2. Сучасна проблематика зміни розміру відшкодування шкоди.

Тема 16. Моральна шкода та порядок її відшкодування

1. Загальні положення про моральну шкоду та порядок її відшкодування.
2. Судова практика про моральну шкоду та порядок її відшкодування.

Тема 17. Порядок відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг)

1. Загальні положення про порядок відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).
2. Судова практика про порядок відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

Тема 18. Зобов'язання з безпідставного придбання або збереження майна

1. Загальні положення про зобов'язання з безпідставного придбання або збереження майна.
2. Судова практика про зобов'язання з безпідставного придбання або збереження майна.

Тема 19. Основні риси історичного розвитку спадкового права

1. Спадкування власності громадян України до першої кодифікації цивільного права.
2. Спадкове право УРСР.
3. Спадкове право за сучасним ЦК України.

Тема 20. Загальні положення спадкового права

1. Поняття спадкового права та його місце в системі цивільного права.
2. Поняття та види спадкування.
3. Особливості спадкового правонаступництва як різновиду цивільного правонаступництва.
4. Склад спадщини. Права та обов'язки особи, які не входять до складу спадщини.

5. Час та місце відкриття спадщини. Правове значення встановлення часу та місця відкриття спадщини.

3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

ДЕННА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
		л	п/л аб.	се м.	с. р.
1	2	3	4	6	
Тема 1. Розрахунки	6	2		2	2
Тема 2. Договори в сфері розпорядження майновими правами інтелектуальної власності	6	2		2	2
Тема 3. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу	6	2		2	2
Тема 4. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу	6	2		2	2
Тема 5. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення	6	2		2	2
Тема 6. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної особи або юридичної особи	6	2		2	2
Тема 7. Спільна діяльність	6	2		2	2
Тема 8. Загальні положення про відшкодування шкоди	6	2		2	2
Тема 9. Відшкодування шкоди завданої джерелом підвищеної небезпеки	6	2		2	2
Тема 10. Відшкодування шкоди завданої малолітньою і неповнолітньою особою	6	2		2	2
Тема 11. Відшкодування шкоди, завданої недієздатною особою, особою дієздатність якої обмежена та особою, яка не усвідомлювала своїх дій	4	2			2
Тема 12. Цивільно-правове регулювання відносин, пов'язаних з творчою діяльністю	4			2	2
Тема 13. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я і	4			2	2
Тема 14. Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого	4			2	2
Тема 15. Зміна розміру відшкодування шкоди	4			2	2
Тема 16. Моральна шкода та порядок її відшкодування	12			2	10
Тема 17. Порядок відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг)	6	2		2	2
Тема 18. Зобов'язання з безпідставного придбання або збереження майна	4			2	2

Тема 19. Основні риси історичного розвитку спадкового права	6			2	4
Тема 20. Загальні положення спадкового права	12			2	10
Усього годин	120	24		38	58

ЗАОЧНА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/л аб.	се м.	с. р.	
1	2	3	4		6
Тема 1. Розрахунки	2				2
Тема 2. Договори в сфері розпорядження майновими правами інтелектуальної власності	2				2
Тема 3. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу	6	2		2	2
Тема 4. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу	6	2		2	2
Тема 5. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення	2				2
Тема 6. Рятуння здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної особи або юридичної особи	6	2		2	2
Тема 7. Спільна діяльність	2				2
Тема 8. Загальні положення про відшкодування шкоди	4			2	2
Тема 9. Відшкодування шкоди завданої джерелом підвищеної небезпеки	2				2
Тема 10. Відшкодування шкоди завданої малолітньою і неповнолітньою особою	4			2	2
Тема 11. Відшкодування шкоди, завданої недієздатною особою, особою дієздатність якої обмежена та особою, яка не усвідомлювала своїх дій	2				2
Тема 12. Цивільно-правове регулювання відносин, пов'язаних з творчою діяльністю	4				4
Тема 13. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я і	2				2
Тема 14. Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого	10				10
Тема 15. Зміна розміру відшкодування шкоди	10				10
Тема 16. Моральна шкода та порядок її відшкодування	10				10
Тема 17. Порядок відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг)	10				10

Тема 18. Зобов'язання з безпідставного придбання або збереження майна	10				10
Тема 19. Основні риси історичного розвитку спадкового права	10				10
Тема 20. Загальні положення спадкового права	10				10
Усього годин	120	6		10	104

4. Організація самостійної роботи

На самостійну роботу здобувачів вищої освіти виноситься:

- частина теоретичного матеріалу, менш складного за змістом;
- практичні роботи, що не потребують безпосереднього керівництва викладача.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни "Цивільне право":

- основна література (підручник, конспект лекцій викладача, навчальні та методичні посібники);
- додаткова література (наукова, фахова, монографічна, періодична);
- методичні матеріали (методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти).

Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу з дисципліни "Цивільне право" може виконуватись у бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

4.1. Підготовка до семінарських та практичних (лабораторних) занять

Підготовка до семінарських та практичних (лабораторних) занять здобувачів вищої освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни:

- основна література (підручник, конспект лекцій викладача, навчальні та методичні посібники);
- додаткова література (наукова, фахова, монографічна, періодична);
- методичні матеріали (методичні рекомендації щодо виконання до підготовки до семінарських та практичних (лабораторних) занять роботи здобувачам вищої освіти).

4.2. Матеріали для самоконтролю

При самостійному опрацюванні навчального матеріалу велике значення для здобувача вищої освіти має навчально-методичний пакет, зміст якого передбачає:

- навчальну програму з навчальної дисципліни чітким визначенням змісту і об'єму аудиторної і позааудиторної навчальної роботи;
- конспект лекцій, опорний конспект;
- основні поради здобувачам вищої освіти щодо вивчення конкретної дисципліни (у письмовій формі) з вимогами до оцінки знань з даної дисципліни;
- методичні рекомендації щодо вивчення окремих тем чи набуття практичних навичок;
- перелік тем курсових робіт (проектів);
- перелік питань, що виносяться на семінарські заняття;
- підбірка контрольних завдань, запитань, тестів для самоперевірки;
- перелік літератури;
- робочий зошит (звіт) з виконання самостійної роботи.

4.3. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання (ІЗ) з дисципліни "Цивільне право" виконуються самостійно кожним студентом на основі вільного вибору теми завдання. ІЗ охоплює усі основні теми

дисципліни. Метою виконання ІЗ є поглиблення знань студентів у тих темах курсу, що найменш розглядаються у лекційних і практичних заняттях. При виконанні та оформленні ІЗ студент може використати комп'ютерну техніку, інформацію з Інтернету, статистичний, довідковий та інші необхідні матеріали.

Завдання для самостійного вибору студентом:

- виступ на студентській або іншій науковій конференції, круглому столі з науковою доповіддю (повідомленням) в межах тематики навчальної дисципліни;
- підготовка студентської наукової роботи в межах тематики програми з навчальної дисципліни для участі її у всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- публікація 2-х тез наукових доповідей з тематики навчальної дисципліни у матеріалах наукових конференцій;
- публікація 1 статті в науковому виданні в межах тематики програми навчальної дисципліни;
- тематичне узагальнення правозастосовної практики у сфері, що досліджується в ході вивчення навчальної дисципліни;
- підготовка і написання реферату за однією з рекомендованих кафедрою тем в рамках навчальної дисципліни;
- підготовка презентації за заданою викладачем темою курсу, представлення її за допомогою технічних засобів;
- складання задач по темам курсу на основі практичних ситуацій (не менше 3-х задач);
- підготовка невеликої (не більше 5-10 - ти хв.) наукової доповіді в межах тематики програми навчальної дисципліни, її презентація на практичному занятті в рамках вивчення поточної теми;
- пошук та підготовка довідкової інформації за визначеною викладачем темою навчального курсу;
- анутовання наукової періодичної літератури (наукових статей, тез тощо);
- відвідування наукових, науково-практичних конференцій, круглих столів та інших заходів, пов'язаних з навчальною дисципліною, складання звіту про них.

4.4. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Зобов'язальне право як підгалузь цивільного права.
2. Система зобов'язального права.
3. Поняття та основні риси цивільно-правового зобов'язання.
4. Відмінність зобов'язальних та речових правовідносин.
5. Суб'єкти зобов'язальних правовідносин. Треті особи в зобов'язанні.
6. Множинність осіб в зобов'язанні.
7. Матеріальний та юридичний об'єкт зобов'язання.
8. Підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань.
9. Поняття виконання зобов'язання.
10. Принципи виконання зобов'язання.
11. Дольове, солідарне, субсидіарне зобов'язання.
12. Виконання обов'язку боржника іншою особою.
13. Уступка права вимоги та перевід боргу як способи заміни сторін у зобов'язанні.
14. Предмет виконання зобов'язання. Альтернативне та факультативне зобов'язання.
15. Місце, строк та спосіб виконання зобов'язання.
16. Виконання грошового зобов'язання.
17. Поняття та способи забезпечення виконання зобов'язання. Особливості забезпечувальних зобов'язань. Види способів забезпечення виконання зобов'язань.
18. Неустойка, її види та форми. Функції неустойки.
19. Завдаток як спосіб забезпечення виконання зобов'язання. Функції завдатку. Правові наслідки невиконання зобов'язання, забезпеченого завдатком. Відмінність завдатку від авансу.

20. Порука як спосіб забезпечення виконання зобов'язання. Відповідальність поручителя. Права поручителя, який виконав зобов'язання. Припинення поруки.
21. Гарантія. Принципи гарантії. Суб'єкти відносин гарантії. Основні риси гарантії за ЦК України.
22. Застава та її види. Предмет застави. Форма договору застави. Права та обов'язки заставодавця та заставодержателя. Наступна застава (перезастава).
23. Звернення стягнення на заставлене майно. Особливості застави майнових прав. Особливості застави цінних паперів.
24. Притримання. Основні риси притримання як способу забезпечення виконання зобов'язання. Обов'язки кредитора, який притримує річ у себе.
25. Поняття цивільно-правової відповідальності. Співвідношення понять "відповідальність" та "санкція".
26. Функції цивільно-правової відповідальності.
27. Форми цивільно-правової відповідальності. Види цивільно-правової відповідальності. Договірна та недоговірна відповідальність.
28. Відшкодування збитків, сплата неустойки, втрата завдатку як види цивільно-правової відповідальності.
29. Особливості цивільно-правової відповідальності за невиконання або неналежне виконання грошових зобов'язань.
30. Загальні та спеціальні умови цивільно-правової відповідальності. Підстави звільнення від відповідальності.
31. Поняття шкоди та збитків. Склад збитків. Співвідношення збитків та неустойки.
32. Випадки відповідальності без вини в цивільному праві та їх обґрунтування.
33. Способи припинення зобов'язання, що залежать від волі сторін.
34. Способи припинення зобов'язання, що не залежать від волі сторін.
35. Поняття, сутність та значення цивільно-правового договору. Договір як правочин та як правовідносини.
36. Функції цивільно-правового договору.
37. Види цивільно-правових договорів. Поіменовані та непоіменовані договори. Реальні та консенсуальні договори. Договори двосторонні та односторонні. Договори оплатні та безоплатні. Попередній договір.
38. Договір приєднання. Обов'язкові договори, публічний договір. Договір на користь третьої особи.
39. Зміст договору як підстави виникнення цивільних правовідносин. Поняття та значення істотних умов договору. Істотні умови договору за Цивільним та Господарським кодексами України. Звичайні та випадкові умови договору. Тлумачення умов договору.
40. Стадії укладення цивільно-правового договору. Поняття та основні ознаки пропозиції укласти договір (оферти). Поняття та основні ознаки акцепту.
41. Форма договору. Момент укладення договору. Місце укладення договору.
42. Підстави для зміни або розірвання договору. Форма зміни або розірвання договору. Правові наслідки зміни або розірвання договору.
43. Поняття та загальна характеристика договору купівлі-продажу. Види договору купівлі-продажу.
44. Сторони договору купівлі-продажу. Предмет договору. Форма договору. Ціна договору.
45. Кількість товару. Якість товару. Асортимент товару. Комплектність товару.
46. Договір роздрібною купівлі-продажу.
47. Договір поставки: поняття та загальна характеристика.
48. Поняття та ознаки договору дарування. Предмет договору дарування. Форма договору дарування.

49. Сторони договору дарування. Права та обов'язки сторін за договором дарування. Обов'язок обдарованого на користь третьої особи.
50. Договір пожертви.
51. Поняття договору ренти.
52. Сторони за договором ренти. Форми і зміст договору ренти. Строк договору ренти. Предмет договору ренти. Форма і розмір ренти.
53. Підстави та наслідки розірвання договору ренти за ініціативою одержувача або платника ренти.
54. Поняття та ознаки договору довічного утримання (догляду).
55. Форма договору довічного утримання (догляду). Сторони договору довічного утримання (догляду). Предмет договору довічного утримання (догляду). Права та обов'язки сторін за договором довічного утримання (догляду).
56. Особливості припинення договору довічного утримання (догляду). Способи забезпечення виконання договору.
57. Поняття та ознаки договору найму (оренди). Суб'єкти та об'єкти договору найму (оренди). Строк договору найма (оренди). Ціна договору найму (оренди). Форма договору.
58. Права та обов'язки наймодавця (орендодавця) за договором найму (оренди). Права та обов'язки наймача (орендаря) за договором найму (оренди).
59. Договір прокату.
60. Договір лізингу.
61. Договір оренди державного та комунального майна.
62. Договір найму (оренди) земельної ділянки.
63. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди.
64. Договір найму (оренди) транспортного засобу.
65. Поняття та особливості договору найму (оренди) житла. Права та обов'язки наймача та осіб, які постійно проживають з ним.
66. Зміна договору найму жилого приміщення. Припинення договору найму жилого приміщення. Виселення.
67. Поняття та загальна характеристика договору позички (безоплатного користування майном). Відмінність позички від найму (оренди).
68. Сторони договору позички. Об'єкт договору позички. Строк договору позички. Форма договору позички. Права та обов'язки сторін за договором позички.
69. Припинення договору позички. Розірвання договору позички. Правові наслідки припинення договору позички.
70. Поняття ознаки та значення договору підяду. Відмежування його від трудового договору, договору поставки та договорів з надання послуг.
71. Сторони договору підяду. Права та обов'язки сторін. Множинність осіб в договорі підяду та залучення для виконання договору третіх осіб.
72. Зміст договору підяду. Ризик у підрядних відносинах. Відповідальність за договором підяду.
73. Договір побутового підяду.
74. Договір будівельного підяду.
75. Договір підяду на виконання проектних та пошукових робіт.
76. Загальні положення про договори з надання послуг. Характеристика та відповідальність. Види договорів.
77. Перевезення пасажирів, вантажів, багажу та пошти залізничним транспортом.
78. Транспортне експедирування. Поняття, характеристика, права та обов'язки сторін, відповідальність.
79. Договір зберігання. Відмінність зберігання від охорони.
80. Зберігання на товарному складі. Зберігання майна у ломбарді.
81. Особливості зберігання майна в готелях, гуртожитках, гардеробах. Секвестр.

82. Договір страхування: поняття, юридична характеристика та елементи.
83. Договір доручення.
84. Ведення чужих справ без доручення.
85. Договір комісії.
86. Договір управління майном.
87. Договір позики. Відмінність позики від позички.
88. Кредитний договір: загальна характеристика та сторони.
89. Факторинг.
90. Сторони та зміст ліцензійного договору. Види ліцензій.

5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

Оцінювання семінарських занять, у тому числі самостійної роботи, розроблено таким чином, що дає можливість здобувачу вищої освіти у підсумку отримати максимальну кількість балів (від 0 до 100) за поточний контроль.

За умови, отримання за поточний контроль 60 балів і вище, за бажанням здобувачів вищої освіти, даний бал зараховується як оцінка за залік/екзамен із навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти має право підвищити бал шляхом здачі заліку/екзамену. Здобувач вищої освіти, який за поточний контроль набрав 59 балів і нижче здає залік/екзамен із навчальної дисципліни. Якщо здобувач вищої освіти не здав пропущені без поважних причин теми, до складання заліку/екзамену не допускається.

Підсумковою формою контролю якості отриманих знань є залік/екзамен. Залік/екзамен може проводитися в усній і письмовій формі і передбачає відповідь на два теоретичних питання.

5.1. Політика курсу

Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись політики доброчесності при виконанні завдань для самостійної роботи, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання з дисципліни "Цивільне право". Відповідно до Закону України "Про освіту" академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень джерела інформації.

Відвідування лекційних та семінарських занять є важливою складовою успішного засвоєння дисципліни та успішної здачі заліку/екзамену. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем дисципліни. У випадку незадовільної підсумкової оцінки, наявності пропусків семінарських занять без поважних причин здобувач вищої освіти повинен здати пропущені теми в позааудиторний час, звернувшись до викладача.

5.2. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Дані критерії призначені для використання при оцінці знань студентів на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи та індивідуальних науково-дослідних завдань, поточного та рубіжного контролю.

<i>Семінарські заняття</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Максимальні Бали</i>	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
<i>Мінімальні бали</i>	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

<i>Семінарські заняття</i>	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
<i>Максимальні Бали</i>	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
<i>Мінімальні бали</i>	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

<i>Семінарські заняття</i>	<i>ІЗ</i>
<i>Максимальні Бали</i>	9
<i>Мінімальні бали</i>	8

№	<i>Бали</i>	Оцінка за національною шкалою	<i>Характеристика оцінки</i>
1.	5	Відмінно	відмінне виконання
2	4	Добре	вище середнього рівня
3	3	Добре	загалом хороша робота
4	2,5	задовільно	непогано
5	2	задовільно	виконання відповідає мінімальним критеріям

**Шкала та схема формування підсумкової оцінки
заочної форми навчання**

<i>Семінарські заняття</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	ІЗ
<i>Максимальні Бали</i>	10	10	10	10	10	10	10	10	10
<i>Мінімальні бали</i>	6	6	6	6	6	6	6	6	6

№	<i>Бали</i>	Оцінка за національною шкалою	<i>Характеристика оцінки</i>

1.	10	Відмінно	відмінне виконання
2	9,8,7	Добре	вище середнього рівня
3	6	Добре	загалом хороша робота
4	5	задовільно	непогано
5	4	задовільно	виконання відповідає мінімальним критеріям

Запам'ятайте: якщо з поважних причин здобувач вищої освіти протягом семестру не набрав 60 балів із 100:

- з поважних причин – він має право звернутись до викладача і виконати відповідні контрольні завдання протягом семестру, але не пізніше, ніж за тиждень до початку екзаменаційної сесії, та у разі їх виконання буде допущений до складання екзамену (заліку);
- без поважних причин – він не допускається до складання заліку. Порядок складання визначає викладач.

Підсумковий контроль: здійснюється у формі екзамену (заліку).

5.3. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачаснавчальна дисципліна (за потребою)

Технічні засоби: пристрої збереження та обробки інформації (ПК, ноутбук, планшет, тощо).

Програмне забезпечення: Mac OS X, Microsoft (Word, Excel, PowerPoint).

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25. Ст. 131.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40. Ст. 356.
4. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18. Ст. 144.
5. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 // Відомості Верховної

- Ради України. 2004. № 40. Ст. 492.
6. Земельний Кодекс України від 25 жовтня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3-4. Ст.27.
  7. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14.

Додаткові

1. *Губарев С. В.* Набуття права приватної власності на земельну ділянку фермерським господарством // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2004. Вип. 6. С. 278–283.
2. *Губарев С. В.* Власність іноземних громадян та іноземних держав: цивільно-правові аспекти // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2005. Вип. 2. С. 72–78.
3. *Губарев С. В.* Право власності на земельні ділянки багатоквартирних жилих будинків // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2006. Вип. 2. С. 113–117.
4. *Губарев С. В.* Окремі аспекти реалізації права приватної власності на землю // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2006. Вип. 4. С. 10–14.
5. *Губарев С. В.* Набуття права власності на присадибну земельну ділянку чи садибу // Часопис Київського університету права НАН України. 2008. Вип. 3. С. 193–197.
6. *Губарев С. В.* Правоздатність фізичної особи як суб'єкта правовідносин власності на присадибну земельну ділянку чи садибу // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. Вип. 4. С. 28–33.
7. *Губарев С. В.* Поняття права власності на присадибну земельну ділянку в об'єктивному і суб'єктивному розумінні // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. Вип. 5. С. 72–78.
8. *Губарев С. В.* Земельна ділянка як об'єкт цивільного права // Науковий потенціал майбутнього України на шляху до європейської інтеграції: Вісник Академії митної служби України: наук.-практ. конф. Дніпропетровськ. 2004. Вип. 1. С. 86–90.
9. *Губарев С. В.* Правовий режим садиби як об'єкта права власності // Проблемні питання цивільного та господарського права: Зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. Харків: Вид. центр Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна, 2007. С. 372–375.
10. *Губарев С. В.* Договір довічного утримання // Сучасне правотворення в цивільному законодавстві: питання теорії та практики: матеріали круглого столу. К., 2008. С.105-108.
11. *Губарев С. В.* Особливості виконання договору купівлі-продажу нерухомості // Цивільне право: питання теорії та практики: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2008. с.92-97.
12. *Губарев С. В.* Право власності фізичної особи на присадибну земельну ділянку (садибу): автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.03; Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва Академії правових наук України // *Губарев С. В.* К., 2009. 20 с.
13. *Губарев С. В.* Цивільно-правове регулювання лізингу в Україні // Актуальні питання цивільного та господарського права: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2009. с.123-127.
14. *Губарев С. В.* Юридична природа правовідносин, об'єктом яких є садибна земельна ділянка (садиба) // Верховенство права у процесі державотворення та захисту прав людини в Україні: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2009. с.88-95.
15. *Губарев С. В.* Захист права власності на садибну земельну ділянку (садибу) // Вплив юридичної науки на розвиток міжнародного та національного законодавства: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. К., 2009. С.42-47.
16. *Губарев С. В.* Правовий режим садибної земельної ділянки (садиби) як об'єкта цивільних правовідносин // Юриспруденція в теорії і на практиці: питання вдосконалення

- правової грамотності: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2009. с.21-28.
17. *Губарев С. В.* Договір оренди транспортних засобів // Правова система України: сучасні тенденції та фактори розвитку: матеріали круглого столу. К., 2009. с.112-115.
  18. *Губарев С. В.* Договір найму (оренди) житла за цивільним законодавством України // Право і держава: проблеми розвитку та взаємодії у ХХІ ст.: матеріали круглого столу. К., 2010. с.91-95.
  19. *Губарев С. В.* Відповідальність за договором підряду // Роль права та закону в громадянському суспільстві: матеріали круглого столу. К., 2010. с.32-37.
  20. *Губарев С. В.* Послуга в цивільному праві // Держава і право в умовах глобалізації: реалії та перспективи: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2010. с.123-127.
  21. *Губарев С. В., Бірюков І. А.* Право власності фізичної особи на садибну земельну ділянку (садибу). К., ННЦ «ІАЕ». 2011. 168 с.
  22. *Губарев С. В.* Договір про надання послуг з трансляції (ретрансляції) телерадіопрограм (телерадіопередач) кабельним телебаченням // Сучасні наукові дослідження представників юридичної науки – прогрес законодавства України майбутнього: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2011. с.62-65.
  23. *Губарев С. В.* Правове регулювання перевезення вантажів залізничним транспортом // Тенденції та пріоритети реформування законодавства України: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2011. с.47-51.
  24. *Губарев С. В.* Особливості укладання договорів перевезення вантажів автомобільним транспортом // Актуальні проблеми правових наук в євроінтеграційному вимірі: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. К., 2011. с.27-32.
  25. *Губарев С. В.* Цивільно-правові аспекти майнового страхування в Україні // Теорія і практика сучасної юриспруденції: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2011. с.81-87.
  26. *Губарев С. В.* Договір довірчого управління майном в Україні // Актуальні питання розвитку права та законодавства: наукові дискусії: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2011. с.122-125.
  27. *Губарев С. В.* Правовий режим забезпечення кредитних зобов'язань // Тенденції та пріоритети реформування законодавства України: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2011. с.64-68.
  28. *Губарев С. В.* Факторинг як засіб фінансування капіталу // Місце юридичних наук у формуванні правової культури сучасної людини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2011. с.47-51.
  29. *Губарев С. В.* Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності за законодавством України // Новітні тенденції сучасної юридичної науки: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2011. с.34-38.
  30. *Губарев С. В.* Видавничий договір як вид авторського договору // Сучасні погляди на актуальні питання правових наук: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2011. с.18-22.
  31. *Губарев С. В.* Зобов'язання із публічної обіцянки винагороди // Нове міжнародне право та національне законодавство – нові завдання юридичної науки: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. К., 2011. с.22-25.
  32. *Губарев С. В.* Відповідальність роботодавців та службових осіб за порушення законодавства щодо оплати праці // Актуальні питання розвитку правової держави в умовах сучасного становлення громадянського суспільства в Україні: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2012. с.17-21.
  33. *Губарев С. В., Турецький В. В.* Особливості окремих видів договору дарування // Актуальні питання розвитку правової держави в умовах сучасного становлення

громадянського суспільства в Україні: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2012. с.29-35.

34. *Губарев С. В.* Договір міни земельної ділянки: цивільно-правовий аспект // Актуальні проблеми цивільного права : матеріали круглого столу. К., 2014. с.7-10.
35. *Губарев С. В., Турецький В. В.* Особливості правового регулювання договору побутового підряду // Державне регулювання суспільних відносин: розвиток законодавства та проблеми правозастосування: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2014. с.48-53.
36. *Губарев С. В.* Проблеми права приватної власності на землю // Науковий збірник підсумкової науково-теоретичної конференції Інституту кримінально-виконавчої служби по матеріалам кафедри загальноюридичних дисциплін. К., 2014, с.66-70.
37. *Губарев С. В., Турецький В. В.* Плата за договором про надання послуг // Актуальні питання реформування правової системи України: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. К., 2014. с.28-32.
38. *Губарев С. В.* Охорона садиби як об'єкта права власності // Право і суспільство. 2014. Вип. 6-1. с. 75-80.
39. *Губарев С. В.* Власність на земельну ділянку: погляд в минуле // Цивільне право та процес: науковий шлях до європейської інтеграції : матеріали круглого столу. К., 2014. с.9-12.
40. *Губарев С. В.* Особисті немайнові права в цивільному праві // Суспільство та право: науковий шлях. К., 2014. Вип. 1. с. 7-9.
41. *Губарев С. В.* Алеаторні договори на сучасному етапі в цивільному праві // Юридична наука і практика: виклики часу: [Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. Т. II, - Київ, НАУ], 2015. с.198-203.
42. *Губарев С. В.* Продаж земельних ділянок або прав на них на підставі цивільно-правових договорів // Роль правоохоронних органів у формуванні правової держави в умовах євроінтеграції України: матеріали Всеукр. підсумк. наук.-практ. конф. Частина 2. К: НАВС. 2015. с. 280-283.
43. *Губарев С. В.* Право власності при спадкуванні земель // Право і суспільство. 2015. Вип. 4. с. 28-34
44. *Губарев С. В.* Правовий погляд на гроші, як об'єкт цивільних правовідносин // Реформа цивільного та господарського законодавства в умовах сьогодення: матеріали круглого столу. К., 2015. с.9-11
45. *Губарев С. В., Лов'як О.О., Андріанова Ж. І., Мироненко В.П., Тімуш І. С.* Цивільне право України, навчальний посібник, Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2015. 236 с.
46. *Губарев С. В., Кагадій М. І.* Публічна обіцянка винагороди: сучасний погляд // Актуальні проблеми цивільного права: теорія та практика: матеріали круглого столу. К., 2015. с. 37-40
47. *Губарев С. В.* Спадкування за заповітом: сучасний погляд // Актуальні проблеми цивільного права: теорія та практика: матеріали круглого столу. К., 2015. с. 41-48
48. *Губарев С. В.* Підстави набуття прав на землю громадянами та юридичними особами // Цивільно-правове законодавство України: недоліки, проблеми систематизації та перспективи розвитку: матеріали наук.-практ. конф. Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2016. с.21-23
49. *Губарев С. В.* Захист прав власника патенту // Пріоритетні завдання та стратегії розвитку юриспруденції в Україні та у світовій науці: матеріали круглого столу. Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2016. с. 29 - 33
50. *Gubarev S.V., Lisun Y. V.* Diagnostics of administrative violations in entrepreneurship in competitive environment // Geopolitical processes in the world today: Collection of scientific articles. - "East West" Association for Advanced Studies and Higher Education. Vienna, Austria, 2016. P.230-234

51. *Губарев С. В., Лісун Я. В.* Моніторинг адміністративних правопорушень в підприємницькій діяльності: статистичний аспект// Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. Випуск 41. Том 1. 2016. с. 99-102
52. Цивільне право України: посібник для підготовки до іспитів / відп. ред. С. В. Губарев, О. О. Лов'як. Дніпро: Середняк Т.К., 2017. 206 с.
53. *Губарев С. В.* Сучасний стан захисту персональних даних / Безпека людини в умовах глобалізації: сучасні правові парадигми: [Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, Національний авіаційний університет, 24 лютого 2017 р.] Том 2. - Тернопіль: Вектор, 2017. с. 69-71
54. *Губарев С. В.* Сучасне регулювання процесу комерціалізації прав інтелектуальної власності // Проблеми теорії та практики судової експертизи з питань інтелектуальної власності: матеріали науково-практичної конференції (21 грудня 2017 р., м. Київ); за заг. ред. проф. В. Л. Федоренка; Науково-дослідний центр судової експертизи з питань інтелектуальної власності Мін'юсту. - К.: Видавництво Ліра. К., 2017. 212 с. С. 60-68.
55. *Губарев С. В.* Правова охорона знаків // Сучасні погляди на актуальні питання правових наук: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (23 лютого 2018 р.) / відп. ред. С. В. Губарев, І. С. Тімуш - К., ФОП Кандиба Т. П., 2018. С. 15-19.
56. *Губарев С. В.* Правове регулювання надіслання і виконання судових доручень у державах Європейського Союзу // Пріоритетні напрямки розвитку правової системи України: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (28 березня 2018 р.). К., 2018. С. 33-38.
57. *Губарев С. В., Заїка Ю. О., Лов'як О. О., Тімуш І. С.* Цивільне право України: схеми та роз'яснення: Навч. посібник. К.: ФОП Кандиба Т. П. 2018. 302 с.
58. *Губарев С. В., Лов'як О. О. та інші.* Міжнародне приватне право: Навч. посіб. / За ред. Ю. Ф. Іванова. К.: Алерта, 2018. 390 с.
59. *Губарев С. В., Тімуш І. С.* Цивільний процес: Посібник для підготовки до іспитів, - К., ФОП Кандиба Т. П., 2018. 303 с.
60. *Губарев С. В.* Сервітути у цивільному праві України. Прикарпатський юридичний вісник. 2018. Випуск. 1. Том 4. С. 89-93.
61. *Губарев С. В.* Комерційна концесія: сучасний стан // Україна в системі сучасного міжнародного правопорядку та європейської інтеграції: загальнотеоретичні та практичні проблеми: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 18 грудня 2018 р. Київ: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2018. С. 51-53.
62. *Губарев С. В.* Операції за рахунком умовного зберігання та перевірка підстав для перерахування коштів з нього // Пріоритетні напрямки розвитку правової системи України: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (25 січня 2019 р.). К., 2019. С. 24-28.
63. *Губарев С. В.* Оспорювані правочини // матеріали науково-методичного семінару "Науковий потенціал та перспективи розвитку цивільного права та процесу"кафедри спеціально-правових дисциплін Навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського (8 квітня 2019 р.). К., 2019. С. 5-7.
64. *Губарев С. В.* Сучасний стан електронного правосуддя в Україні // Юридична наука в XXI столітті: перспективні та пріоритетні напрями досліджень: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (26 квітня 2019 р.). К., 2019. С. 22-27.
65. *Губарев С. В., Лісун Я. В., Лов'як О. О., Мотиль В. І.*Адміністративно-правовий захист прав інтелектуальної власності в Україні: Навчальний посібник за ред. Губарева С. В., Лов'яка О. О. К., ФОП Кандиба Т. П. 2019. 138 с.
66. *Gubarev S. V.*The improvement of legal regulation of youth job placement in Ukraine // Theoretical and practical aspects of modern jurisprudence development: the experience of

European countries and prospects for Ukraine: collective monograph / V. M. Bevzenko, V. A. Bortnyak, K. V. Bortnyak, O. Yu. Busol, etc. Lviv-Torun: Luha-Pres, 2019. P. 90-120.

67. *Губарев С. В., Міловська Н. В.* Цивільне право України: посібник. Київ: Видавництво Ліра, К, 2019. 272 с.
68. *Губарев С. В.* Охорона інтелектуальної власності в Україні // Правова держава: напрямки та тенденції її розбудови в Україні: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 31 травня 2019 р. К., 2019. С. 38-42.
69. *Губарев С. В.* Проблеми спадкового договору // матеріали науково-методичного семінару "Сучасні погляди на актуальні питання цивільного права та процесу"кафедри спеціально-правових дисциплін Навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського (18 листопада 2019 р.). К., 2019. С. 5-11.
70. *Губарев С. В.* Цивільно-правові способи захисту авторських прав // Ефективність та необхідність впливу юридичної науки на нормотворчу діяльність та юридичну практику: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (15 січня 2020 р.). К., 2020. С. 55-58.
71. *Губарев С. В.* Інтелектуальне піратство та його види // Актуальні питання розвитку правової держави в умовах сучасного становлення громадянського суспільства в Україні: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (24 січня 2020 р.). К., 2020. С. 22-27.
72. *Губарев С. В., Падун Р. В., Тімуш І. С.* Цивільне право України: Навчальний посібник за ред. Губарева С. В., Падуна Р. В., Тімуш І. С.. К., ФОП Кандиба Т. П. 2020. 259 с.
73. *Губарев С. В., Тімуш І. С.* Сімейне право. Практикум за ред. Губарева С. В., Тімуш І. С. К., ФОП Кандиба Т. П. 2020. 141 с.
74. *Губарев С. В., Падун Р. В.* Цивільний процес. Практикум за ред. Губарева С. В., Падуна Р. В. К., ФОП Кандиба Т. П. 2021. 170 с.
75. *Лов'як О.О.* Відшкодування шкоди, заподіяної правомірними діями при виконанні службових обов'язків // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України. К., 2000. № 4. С. 42 – 46.
76. *Лов'як О.О.* Вина та правомірне заподіяння шкоди при виконанні службових обов'язків // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 9. К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Спілка юристів України, 2001. С. 226 – 232.
77. *Лов'як О.О.* Професійний ризик у контексті цивільного права // Вісник прокуратури. К., 2002. № 2. С. 76 – 78.
78. *Лов'як О.О.* Відшкодування майнової шкоди, заподіяної в стані професійного ризику // Право України. К., 2002. № 10. С. 75 – 77.
79. *Лов'як О.О.* Соціальне значення цивільно-правової відповідальності за шкоду заподіяну працівниками правоохоронних органів // Україна 2005: поступальна хода до верховенства права: Зб. матер. конф. К.: Нац. акад. внутр. справ України, 2005. С. 140 – 143.
80. *Лов'як О.О.* Актуальні питання настання цивільно-правової відповідальності без вини // Сучасні проблеми розвитку державності та протидії злочинності: Матеріали III звітної науково-практичної конференції, / За заг. ред. д. юр. н., проф. В.П. Петкова. Кіровоград: Кіровоградський юридичний інститут Національного університету внутрішніх справ, 2005. С. 159 – 163.
81. *Лов'як О.О.* Відшкодування майнової шкоди, завданої при виконанні громадських обов'язків // Підприємництво, господарство і право. К., 2005. № 6. С. 119 – 121.
82. *Лов'як О.О.* Актуальні проблеми деліктної відповідальності службових осіб ОВС // Зб. мат. науково-теоретичної конференції, присвяченої створенню Академії управління МВС. К, 2006. С. 197 – 200.

83. *Лов'як О.О.* Особливості відшкодування шкоди, завданої в ході проведення антитерористичних операцій // Вісник Академії управління МВС. К., 2007. №2-3. С. 130 – 141.
84. *Лов'як О.О.* Причини та умови виникнення відносин з відшкодування шкоди за участю ОВС України // Актуальні проблеми управління та службово-оперативної діяльності органів внутрішніх справ у сучасний період розвитку державності України // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 26 жовтня 2007 року). К.: «МП Леся», 2008. С. 217 – 220.
85. *Лов'як О.О.* Проблемні питання обсягу відшкодування шкоди потерпілому від злочину в межах кримінальної справи // Актуальні проблеми управління та службово-оперативної діяльності органів внутрішніх справ у сучасний період розвитку державності України // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 26 жовтня 2007 року)К.: «МП Леся», 2008. С. 251 – 255.
86. *Лов'як О.О.* Правовий колапс у системі захисту авторського права в Україні / Проблеми та стан дотримання захисту прав людини в Україні [Текст]: матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. (Київ 8 грудня 2010 року). К.: Нац. акад. внутр. справ, 2010. С. 182-183.
87. *Лов'як О.О.* Нормативно-правове забезпечення відшкодування шкоди, завданої органами внутрішніх справ України: Монографія / За заг. ред. професора Гопанчука В.С. Київ. 2011. – 228 с.
88. *Лов'як О.О.* Удосконалення цивільного та сімейного законодавства в контексті розвитку ювенальної юстиції в Україні / Оптимізація цивільного та цивільно-процесуального законодавства України [Текст]: матеріали Всеукр. наук.-теорет. конф. (Київ 22 вересня 2011 року). К.: Нац. акад. внутр. справ, 2011. С. 37-41.
89. *Лов'як О.О.* Теоретико-правові питання реалізації окремих положень Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» / Правовий захист людини та громадянина в Україні [Текст]: матеріали Всеукр. наук.-теорет. конф. (Київ 24 листопада 2011 року). К.: Нац. акад. внутр. справ, 2011. С. 123-125.
90. *Лов'як О.О.* Виникнення права спільної сумісної власності на житло чи земельну ділянку, приватизовані одним із подружжя під час шлюбу / Олександр Миколайович Капля, Олег Орестович Лов'як // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. Донецьк, 2011. № 3. С. 251-254.
91. *Лов'як О.О.* Відшкодування шкоди, завданої громадянину діями службових осіб ОВС у стані необхідної оборони / Юридична наука, 2011. №6. С.24-31.
92. *Лов'як О.О.* Правові питання удосконалення державної реєстрації актів цивільного стану в Україні / Юридична наука, 2012. №1. С.23-30.
93. *Лов'як О.О.* Деякі проблеми способів (форм) відшкодування моральної шкоди // Проблеми державотворення та право творення в Україні: тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції (Львів, 17 лютого 2012 р.). Львів: ЛьвДУВС, 2012. С. 307-310.
94. *Лов'як О.О.* Окремі аспекти уніфікації системи законодавства у сфері забезпечення права на інформацію // Україна 2014: поступальна хода до верховенства права: матеріали міжкафедрального круглого столу, 13 червня 2014 р. [Текст] К: Нац. акад. внутр. справ, 2014. С. 9-11.
95. *Лов'як О.О.* Окремі питання застосування права зворотної вимоги в не договірних зобов'язаннях // Реформа цивільного та господарського законодавства в умовах сьогодення: матеріали між кафедрального круглого столу (15 квітня 2015 р.) / відп. ред. С.В. Губарєв, О.О. Лов'як, К.: НАВС, ІКВС, 2015 С. 3-5.
96. *Лов'як О.О.* Окремий погляд на явище «дифамації» у контексті забезпечення права на інформацію // Національні та міжнародні стандарти сучасного державотворення: тенденції та перспективи розвитку: матеріали круглого столу (26 вересня 2016 р.) / відп. ред.. С.В. Губарєв, М.І. Кагадій, М.С. Удовик. К., 2016. С. 40-42.

97. *Лов'як О.О., Машика К.В.* Системні аспекти інституту необхідної оборони у сфері захисту прав і свобод людини органами національної поліції // Національна поліція та Національна гвардія у контексті реалізації Національної стратегії у сфері прав людини: Збірник наукових матеріалів міжвузівського круглого столу (08 грудня 2016 року) / За заг. ред. к.ю.н. М.О. Ктіторова, к.ю.н. О.В. Ткаченка, к.ю.н., доцента О.В. Дручек, к.ю.н., доцента М.М. Пендюри. К., НАВС, 2016. С.45-47.
98. *Лов'як О.О., Губарев С.В.* Цивільно-правове регулювання договору найму (оренди) транспортного засобу \ Вітчизняна юридична наука в умовах сучасності: матеріали круглого столу (20 січня 2017 р.) відп. ред. С.В. Губарев, О.О. Лов'як. Дніпро: Середняк Т.К., 2017. С.3-12.
99. *Мотиль В. І., Лов'як О. О., Капусяк А. І.* Цивільно-правове регулювання вендингової діяльності в Україні /Формування національної правової системи України в контексті євроінтеграційних процесів [Текст] : матеріали наук.-практ. Інтернет- конф. (Київ, 21 квіт. 2017 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. С. 288-291.
100. *Мотиль В.І., Лов'як О.О.* Окремий погляд на правовий режим криптовалюти в Україні / Сучасні погляди на актуальні питання правових наук: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (23 лютого 2018 р.) відп. ред.. С.В. Губарев, І.С. Тімуш [Текст]. К: ФОП Кандиба Т.П., 2018. С. 20-26.
101. *Негода К.О., Лов'як О.О.* Сучасні аспекти договору деривативу майнових прав: практичні нюанси та підводні камені / Сучасні погляди на актуальні питання правових наук: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (23 лютого 2018 р.) відп. ред.. С.В. Губарев, І.С. Тімуш [Текст] – К: ФОП Кандиба Т.П., 2018. С. 40-45.
102. *Піжєвська А., Лов'як О.О.* Акціонерні товариства: сутність, становлення та проблеми розвитку / Сучасні погляди на актуальні питання правових наук: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (23 лютого 2018 р.) відп. ред.. С.В. Губарев, І.С. Тімуш [Текст] – К: ФОП Кандиба Т.П., 2018. С. 57-65.
103. *Лов'як О.О.* Охорона та захист інтелектуальної власності як одна з умов європейської інтеграції України / Матеріали круглого столу «Права людини і поліція у сучасному світі», присвячений пам'яті С.Л. Лисенкова / Редкол.: А.М. Завальний, Н.В. Лазнюк, М.М. Пендюра, Д.О. Тихомиров. К.: ФОП Маслаков, 2018. С. 137-139.
104. *Лозова Т.І., Лов'як О.О.* Окремі аспекти обігу криптовалюти в Україні (цивільно-правовий аспект) / Тетяна Іванівна Лозова, Олег Орестович Лов'як // *Jurnalul juridic național: teorie și practică* / Национальный юридический журнал: теория и практика (Moldova) 02\2018 №1, Ч.1. С. 104-108.
105. *Самборська М.А., Лов'як О.О.* Електронна форма правочину та особливості електронного підпису / М.А. Самборська, О.О. Лов'як / Інтеграція юридичної науки і практики як основа сталого розвитку правової системи: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (30 листопада 2018 р.) \ відп. ред.. С.В. Губарев, І.С. Тімуш. К: ФОП Кандиба Т.П., 2018. С. 160-164.
106. *Лов'як О. О., Мотиль В.І.* Відшкодування збитків, завданих фізичній особі вчиненням корупційного правопорушення / Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 7 грудня 2018 року) Частина 2. К. 2018. С. 174-176
107. *Лов'як О. О., Савчук Т. А.* Окремі аспекти порушень у сфері майнових прав автора в мережі «Інтернет» / Науковий потенціал та перспективи розвитку цивільного права та процесу: матеріали науково-методичного семінару (8 квітня 2019 р.) / відп. ред. О. Ю. Бусол, С. В. Губарев. Наукове видання. К., 2019. С. 11-14.
108. *Лов'як О. О., Титаренко К.І.* Захист комерційної таємниці / Пріоритетні напрямки розвитку правової системи України: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (9 вересня 2019 р.). К., 2019. С. 24-28.
109. *Лов'як О.О., Свіщ Т.А.* Інформація як самостійний об'єкт цивільних правовідносин у контексті кіберзлочинності / Актуальні питання розвитку правової

держави в умовах сучасного становлення громадянського суспільства в Україні: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (24 січня 2020 р.) / відп.ред. С.В. Губарєв, О.О. Лов'як К., С. 55-57.

110. *Лов'як О.О., Шепотинник Г.П.* Реалізація положень цивільного законодавства у діяльності органів національної поліції щодо протидії торгівлі наркотичних засобів через онлайн ресурси / Актуальні питання розвитку правової держави в умовах сучасного становлення громадянського суспільства в Україні: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (24 січня 2020 р.) / відп.ред. С.В. Губарєв, О.О. Лов'як. К., С. 60-62.
111. *Лов'як О. О., Горюшкіна А. І.* Юридична клініка як учасник цивільних правовідносин // Актуальні питання розвитку правової держави в умовах сучасного становлення громадянського суспільства в Україні: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (24 січня 2020 р.) / відп.ред. С.В. Губарєв, О.О. Лов'як. К., С. 65-71.

Інформаційні ресурси

1. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://kmu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
3. <http://ccu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України.
4. <http://president.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Президента України.
5. <http://www.konspekt.com> - Навчальний портал "Готуємось до занять"
6. <http://www.osvita.org.ua/> - Освітній портал.
7. <http://student.pp.ua/load> - Студентський портал України.
8. <http://studrada.com.ua/libonline> - Центральний юридичний портал України.